

6. Похиленко В. Ф. Танець між небом і землею / В. Ф. Похиленко. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2012. – 352 с.

REFERENCES

1. Andrushchenko, V. P. (2002). *Modernizatsiia osvity: polityky I praktyky // Pedagogika i psykholohiia*. [Modernization of education: policy and practice]. Kyiv.

2. Kyzymenko, V. O. (2006). *Istoriia Kirovohradskoho oblasnoho tsentru dytiachoi ta yunatskoi tvorchosti*. [The history of Kirovohrad regional center of children and youth creativity]. Kirovohrad.

3. Kremen, V. H. (2002). *Filosofia osvity XXVI stolittia*. [Philosophy of education of the XXI century]. Kyiv.

4. Kremen, V. H. (2001). *Modernizatsiia osvity – vazhlyvyi chynnyk sotsialnoho, ekonomichnoho I politychnoho rozvytku Ukrainu*. [Modernization of education is an important factor of social, economic and political development of Ukraine]. Kyiv.

5. *Natsionalna doktryna rozvytku osvity*. (2002). [National doctrine of education development]. Kyiv.

6. Pokhylenko, V. F. (2012). *Tanets mizh nebom I zemleiu*. [The dance between heaven and earth]. Kirovohrad: Imeks-LTD.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

МУРОВАНА Ірина Володимирівна – здобувач кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, керівник «Народного художнього колективу» ансамблю сучасного танцю «Час Пік» комунального позашкільного навчального закладу «Кіровоградський обласний центр дитячої та юнацької творчості».

Наукові інтереси: розвиток дитячої хореографічної освіти на Кіровоградщині (остання чверть ХХ – початок ХХІ століття).

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

MUROVANA Iryna Volodymyrivna – the seeker of the department of pedagogical studies and educational management of Centralukrainian Volodymyr Vynnychenko State Pedagogical University.

Circle of scientific interests: development of children's choreographic education in Kirovohrad region in the late 70-s of the 20th century.

УДК 378.147:371.3

ПЕТРОВА Світлана Ігорівна – аспірантка кафедри педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка e-mail: blotskaya.sveta@mail.ru

МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ-ФІЛОЛОГІВ

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Формування вищої освіти в Україні на сьогодні є одним із найважливіших соціально-економічних та соціально-культурних завдань. У «Національній доктрині розвитку освіти України ХХІ століття» підкреслюється необхідність досягнення принципово нового рівня якості професійної підготовки спеціаліста у вищій школі, здатного працювати по-новому в сучасному полікультурному та інформаційному суспільстві. Введення нових освітніх стандартів, входження України в Болонський процес стимулюють формування нових підходів і розробку принципово нових критеріїв якості освіти. Усе більшого розвитку отримують нові освітні технології, засновані на ефективному використанні в

навчальному процесі ВНЗ сучасних засобів і методів навчання.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Різні аспекти методологічного і теоретичного характеру, які стосуються навчально-виховного процесу у вищих педагогічних навчальних закладах розглядаються такими вченими як О. Антонова, Н. Бабич, І. Бакаленко, О. Бандура, О. Біляєв, А. Береснев, Н. Волошина, Н. Гез, О. Дубасенюк, Л. Калініна, В. Кремень, Н. Кузьміна, Л. Мірошніченко, С. Ніколаєнко, С. Ніколаєва, Н. Ничкало, В. Паламарчук, Г. Паринов, М. Пентиліук, І. Раченко, С. Сисоєва, В. Сластьонін, Р. Суровцева, О. Сухомлинська, А. Щербаков та ін. Учені визначають необхідність змін у професійній підготовці майбутніх учителів та модернізації

методів та технологій навчання у вищих закладах освіти. Нова мовна політика в Європі, стрімкий розвиток інформаційних і медіа освітніх технологій вимагає пошуку нових ефективних технологій професійної підготовки вчителя, готового до роботи в новому, зміненому просторі.

Аналіз досліджень, пов'язаних із впровадженням сучасних технологій навчання, удосконаленням професійної підготовки майбутніх учителів-філологів свідчить, що проблема впровадження технологій змішаного навчання в контексті підготовки майбутніх філологів розглядається невеликою кількістю науковців і ще не розв'язана.

Мета статті полягає у спробі розглянути технології змішаного навчання як одного із варіантів професійної підготовки майбутнього вчителя-філолога у вищому навчальному закладі.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній науково-методичній літературі, а саме в роботах А. Назаренко, Н. Гусарової, М. Орлової, В. Allen, В. Bernatek, С. Bonk та інших змішане навчання (blended learning) визначається як новий формат організації навчального процесу, який дозволяє синтезувати традиційні форми навчання з інноваційними. Найчастіше під ним розуміють використання розподілених інформаційно-освітніх ресурсів в очному навчанні із застосуванням елементів електронного навчання, що дозволяє одночасно використовувати сильні сторони очної форми навчання та переваги дистанційних технологій, перш за все колективно-розподілені форми організації діяльності [5]. Упровадження даного виду навчання в професійну підготовку майбутнього вчителя, на наш погляд, дозволить надати даному процесу динаміки, забезпечить постійне оновлення навчального матеріалу, здійснювати регулярний контроль за діяльністю студентів.

Відповідно до думки більшості вчених, концепція змішаного навчання передбачає використання студентами всіх можливостей класичного навчання і нових освітніх технологій. Це створює умови для розв'язання основної проблеми традиційного навчання, що полягає в обмеженості можливостей для реалізації і розвитку потенційних здібностей кожного майбутнього вчителя. Крім того, сучасне класичне навчання, на чому акцентує увагу академік В.П. Тихомиров, має бути пронизане новими освітніми технологіями і базуватися на широкому використанні в

освітньому процесі прикладного програмного забезпечення.

Реалізація змішаного навчання передбачає збереження загальних принципів побудови традиційного навчального процесу із застосуванням елементів електронного навчання (електронні інформаційні та освітні ресурси, інформаційні та телекомунікаційні технології). При цьому процес поєднання технологій може відбуватися як на рівні окремого курсу, дисципліни, так і на рівні освітньої програми в цілому [4].

Важливий аспект змішаного навчання полягає в самоконтролі студентів за часом, місцем, програмою і темпом учіння. Зміст вищезгаданих елементів полягає в наступному[2]:

- час: навчальний процес більше не обмежується заняттям, навчальним днем чи навіть семестром;

- місце: навчальний процес виходить за межі аудиторії чи навчального закладу;

- програма: навчальний процес стає більш адаптивним та персоналізованим, передбачаючи використання тих методів та навчальних матеріалів, що найкраще задовольняють пізнавальні потреби студентів;

- темп: допускаються варіації стосовно швидкості навчання студентів. Студенти працюють у зручному для них темпі, витрачаючи таку кількість часу, що є необхідною для відпрацювання певних умінь та навичок із повного засвоєння матеріалу.

Аналіз публікацій та досліджень з питань використання технологій змішаного навчання дозволяє виділити ряд характерних переваг даної технології в професійній підготовці майбутнього вчителя:

- *постійність*: студенти ніколи не втрачають свої роботи, якщо вона цілеспрямовано не знищена; усі навчальні матеріали записуються послідовно кожний день;

- *доступність*: студенти мають доступ до власних документів, даних або відео з будь-якої точки світу; ця інформація надається за особистим проханням, таким чином, навчання стає самостійним;

- *безпосередність*: усюди, де знаходяться студенти, вони мають змогу одержати негайно будь-яку інформацію, це дає можливість усім розв'язати проблеми негайно і швидко, а також вони мають змогу записувати питання і шукати на них відповіді;

- *інтерактивність*: у процесі навчання студенти мають змогу взаємодіяти в синхронному або асинхронному зв'язку;

- *розташування навчальної діяльності*:

навчання може бути вбудованим у повсякденне життя; проблеми, що виникають, а також необхідні знання, представлені в природній і реальній формі, це дає можливість усім учасникам навчального процесу бачити особливості проблемних ситуацій, що необхідно розв'язувати;

– *адаптивність*: усі учасники навчального процесу мають змогу одержати необхідну інформацію в будь-якому місці та в будь-який час [6].

Суть змішаного навчання в нашому випадку заключається у створенні спеціальної технологічної платформи або ж навчального середовища, у якому буде розміщено увесь навчально-методичний комплекс з предмету: навчальні матеріали, система завдань, контрольні вправи, організація роботи студентів у цьому середовищі, що буде органічно поєднуватися з традиційними аудиторними формами роботи.

Із усіх відомих моделей використано Enriched Virtual model або ж Віртуально збагачену модель. Дана модель пропонує спочатку традиційне навчання у вигляді аудиторних занять, решту курсу студенти опановують на відстані в режимі он-лайн. Отже, викладач здійснює як традиційне, так і он-лайн навчання. Розглянемо метод проєктів як один із способів використання Enriched Virtual model на практичному занятті із англійської мови для 1 курсу ННІ іноземної філології. Будь-який філолог, у тому числі і вчитель іноземної мови повинен бути знавцем мови для своїх потенційних учнів. Саме тому наш експеримент базується на інтегрованому навчанні мови і професії вчителя.

Проєктний метод має освітню цінність, орієнтований більшою мірою на формування вмінь і навичок брати участь у навчальних проєктах, можливість індивідуальної творчої самореалізації; сприяє набуттю конкретного практичного досвіду; дозволяє використовувати іноземну мову для відкриття і пізнання чогось нового; містить завдання проблемного характеру, матеріали для проведення всіляких досліджень, опитувань, інтерв'ю; сприяють вихованню таких рис характеру, як наполегливість, активність, допитливість, уміння відстоювати свою точку зору, а також розвитку мислення, пам'яті, емоцій і уяви.

У результаті проєктної діяльності в кожного студента формується банк творчих робіт. Зібраний матеріал не тільки показує, який навчальний шлях пройшов студент, але й забезпечує комфортний перехід на наступний етап. Проілюструємо сказане на

прикладі теми проєкту: Characters Larger Than Life. Superheroes.

Метою даного проєкту є розвиток креативності майбутніх учителів-філологів як важливого аспекту їхньої професійної підготовки. Заняття починаються з традиційної аудиторної роботи з викладачем, а продовжуються за використання он-лайн курсу.

Пропонуємо фрагменти проведених занять використовуючи технології змішаного навчання з теми «Characters».

Brainstorming. Discuss superpowers of your favourite characters in groups.

– What superpower should each superhero have?

– What are the most and the least useful superpowers?

Part 1

Reading Comprehension

Вправа на формування вмінь здогадки, аналітичних умінь, умінь оцінювати

You are going to work with the text «Superheroes». Make a list of the words you are expecting to see in the text

Вправа на формування вмінь передбачення, аналітичних умінь

Read an abstract, taken from the middle of the text you are going to read. Try to complete its beginning and ending.

Вправа на формування вмінь креативної роботи з текстом

Try to expand the text, add some facts you know about Stan Lee or Hulk. Discuss in groups the question: what is superhero to you?

Вправа на формування вмінь узагальнення та виділення головного

Now you are going to read the text about another famous superhero – Superman. Each of you will get an abstract; you should read it and then retell the content to your groupmates.

Вправа на формування вмінь вигадки та оригінальності

Create questions you'd like to ask Superman.

Вправа на формування вмінь узагальнення з опорою на власний досвід

Make a list of his superpowers and abilities. Would you like to have the same powers? Why? Why not?

Part 2

Listening Comprehension

Вправа на формування вмінь спостережливості

Listen and write down the abilities, mentioned in the song.

Вправа на формування вмінь створення за аналогією та доповнення

Add some more abilities to each character from the song.

Вправа на формування творчих умінь.

Choose a superhero and describe his/ her abilities as in the texts and in the song.

Завершивши традиційну роботу в аудиторії, студентам було запропоновано ряд вправ із он-лайн курсу.

Вправа на формування творчих умінь

Go to a link on youtube.com and listen to the song «Amazing Superheroes». Together with your team create your own song about your favourite superheroes and what they can. Post the song for your classmates to read and comment.

Вправа на формування вмінь творчих висловлювань з опорою на малюнок.

Download the picture and think about the story to this comic. In teams present your ideas and post them.

Вправа на формування вмінь творчого висловлення власної точки зору

In teams think about the questions «What does it mean to be a superhero? Should one have only supernatural abilities?»

Вправа на формування вмінь використовувати отримані знання для вираження власних характеристик.

In a form of Ppresentation complete information about your superhero's abilities and superpowers.

Наш досвід доводить, що таке формування професійної компетентності викликає ентузіазм у студентів, тому що є для них незвичною формою роботи, яка відповідає їхній технологічній грамотності та зацікавленості.

Висновки і перспективи подальших розвідок напряму. Узагальнюючи огляд матеріалу, представлений вище, можемо стверджувати, що впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у традиційну підготовку студентів вищого навчального закладу дозволяє організувати повноцінну та регулярну навчальну діяльність студентів навіть в умовах обмеженої кількості аудиторних занять.

Аналіз анкетування проведеного нами зі студентами Навчально-наукового інституту іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка довів, що дані технології впливають на підвищення якості навчання, викликають зацікавленість студентів та можуть використовуватися в професійній підготовці майбутніх учителів.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Андропова Е. В. Технология смешанного обучения и ее роль в повышении качества

образования / Е. В. Андропова. – Информатика и образование, 2009. – № 8. – 114 с.

2. Гусарова Н. П. Достоинства смешанного обучения. – Режим доступа: URL:[http:// www.pr-rost.ru/ekspertiza/statvi publikacii/dostoinstva smeshannogo obucheniya](http://www.pr-rost.ru/ekspertiza/statvi publikacii/dostoinstva smeshannogo obucheniya)

3. Мохова М. Н. Активные методы в смешанном обучении в системе дополнительного педагогического образования / М. Н. Мохова. – М.: 2005. – 155 с.

4. Armes C. The Role of the Teacher in Blended Learning: Data, Management, and Student Support. – Режим доступа: <http://www.scilearn.com/blog/role-of-the-teacher-in-blended-learning>

5. Majumdar A. Blended Learning: Different combinations that work. – Режим доступа: <http://www.gc-solutions.net/blog/blended-learning-different-combinations-that-work/>

6. Nagel D. The Disruption of Blended Learning. – Режим доступа: <https://thejournal.com/Articles/2011/07/06/The-Disruption-of-Blended-Learning.aspx>

REFERENCES

1. Andropova, E. V. (2009). *Tehnologiya smeshannogo obucheniya i eyo rol v povyishenii kachestva obrazovaniya*. [Technology blended learning and its role in improving the quality of education]. Moscow.

2. Gusarova, N. P. *Dostoinstva smeshannogo obucheniya*. [Advantages of blended learning]. – Rezhim dostupa: URL:[http:// www.pr-rost.ru/ekspertiza/statvi publikacii/dostoinstva smeshannogo obucheniya](http://www.pr-rost.ru/ekspertiza/statvi publikacii/dostoinstva smeshannogo obucheniya)

3. Mohova, M. N. (2005). *Aktivnyie metody v smeshannom obuchenii v sisteme dopolnitelnogo pedagogicheskogo obrazovaniya*. [Active methods in blended learning in the system of additional pedagogical education]. Moscow.

4. Armes, C. The Role of the Teacher in Blended Learning: Data, Management, and Student Support. – Rezhym dostupu: <http://www.scilearn.com/blog/role-of-the-teacher-in-blended-learning>

5. Majumdar, A. Blended Learning: Different combinations that work. – Rezhym dostupu: <http://www.gc-solutions.net/blog/blended-learning-different-combinations-that-work/>

6. Nagel, D. The Disruption of Blended Learning. – Rezhym dostupu: <https://thejournal.com/Articles/2011/07/06/The-Disruption-of-Blended-Learning.aspx>

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ПЕТРОВА Світлана Ігорівна – аспірант кафедри педагогіки Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутнього вчителя.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

PETROVA Svitlana Ihoriva – Postgraduate Student of Chair of Pedagogy of Zhytomyr Ivan Franko State University.

Circle of scientific interests: professional training of the future teacher.